

در علیه ده يك اوغلندہ حلب چارشوسندہ
 حیره نيك غزته سی اداره خانه سندہ

Տարվին չափ աւելի առաջ կ'երթայ, Ասոր եթէ նայելու ըլլանք, պէտք է ընչ որտեղ որ առաջին մարդը 60 ֆւնտ տարի առաջ երեւցտ. արարչութեան մէջ, Ուրիշ հարց մըն ալ սա է թէ արդեօք գլխաւորաբար^ն որդէի երկրպագութեան^ն մասին վրայ է որ մարդը ծնու, այլ

հակն որ այնչափ տարիներէ ի վեր թեւ-
րեւս աւելի լազած է քան մայրս, ա-
ւելի անխնայ է քան օրհնած այս երկիրն
ուր զինքը զրին իրը իրան անասնոց ։
Այս հարցին առջեւ ճշմարիտ դիտա-
կաններն աւելի կը սիրեն լռել քան պա-
տախտան մը գտնելու փորձել ։

Ո՛վ որ երկիրն ակզբնաւորութիւնը
գիտնալու հետաքրքրութիւն կ'ունենայ ,
բնական է որ անոր ինչպէս եւ երբ
վերջանան ալ կամենայ գիտնալ ։ Մին-
չեւ երբ վերջապէս անհունութեան մէջ
պիտի թաւալի մեր դուռնոր ։

Անդիպացի գիտնական մը , նիւզըմայ ,
այս խորհրդաւոր ինքնով մասնաւորապէս
գրադեցաւ Մեր երկրագիտին կեանքը ա-
րեւուն ջերմութենէն կախալ է , զայս
ամէն ոք գիտէ ։ Արդ արեւուն ճառա-
գայութեան զօրութիւնն հետզհետէ նուազե-
լու վրայ է ։ Հինգ միլիոն տարիէն ա-
րեւուն տրամագիծը կիսով չափ պիտի պզո-
տիկնայ եւ տասը միլիոն տարիէն ալ պի-
տի սկսի կեղեւ կապել ։ Այդ պայմանաց
մէջ , հաւանականաբար երկրագիտի վրայ
կեանքը չպիտի ըլլայ այլ եւս հնարաւոր
եւ կամ անպէս ինչպէս որ է այժմ ։

Այս հաշուով մեր երկրագիտին իր եւ-
րոսասարդ հասակին մէջ է դեռ ։ Մարդ-
կային ցեղը բնաջինջ ըլլալէ թող չվախ-
նայ , զի առջեւ դեռ շատ անգրեւ տա-
րիներ ունի ։

Բանի որ արեգակնային կինստաու ջեր-
մութեան վրայ խօսեցանք , փակադիմ մըն
ալ այս ատիւն բանալք ։

Գիտնականաց ամէնուն ընդունած
ճշմարտութիւնն այն է թէ մարդս որչափ
մօտենայ երկրագիտին կեցողիքին , այնքան
ջերմութիւնը կը շատնայ ։

Երկրագիտական , ջերմութեան այս ա-
նուան միջին հաշուով 30 մեթրոս խո-
րութեան համար 1 ատոմսն ։

Ատեն պիտի գայ , ուր այս անուամբ զըտ-
նելու համար շատ աւելի մեծ խորութեանց
մէջ պէտք պիտի ըլլայ ինչեւ , մինչդեռ ,
ի հնումն , փոքր ինչ ինչեւով մէկ աստի-
ճան ջերմութիւն կը գտնուէր ։ Հաշուով
կարելի է գտնել թէ անցնողին մէջ ինչ էր
երկրագիտական բարեխառնութիւնը , եւ հա-
շուել ցոյց կուտայ թէ 10 միլիոն տարի
անաշխարհական ջերմութիւնը ձերմակու-
թեան հասած տաքութեան հաւասար էր ։

Այն ատենուան մարդիկ , տարակոյս
չկայ , մեզի պէս ոչ կը ասուէին ցոյցն եւ
ոչ ալ ինքնուրոյնացէն կը բռնուէին ։

ՀԱՐՑԱՄԵՐ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅԲԱՆՍԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Յրանսա գոհացում ստացած ըլլալով
Պուլկար կառավարութիւնին , Շատուանի
միջադէպը կրնայ փակուած նկատուիլ ։

ԴԵՐԲԱՆԻՍ

Վիշնիմ կայսրը ծովային նոր զի-
նուորներուն երդումն ընդունած ատեն
հետեւեալ բանաբանութիւնն արտասանեց-
« Դուք կուգա՞ծ էք իմ նաւերուս վրայ
օտար երկիրներ տանել զերմասկան պա-
տիւր ։ Մեր ծովային զօրութիւնը դեռ
շատ ասուած է , բայց այս մատաղ վի-
ճակին մէջ քրտնելի են նաւազներուն
կարգապահութիւնն եւ յարգանքն հանդէպ
բանակին զերադոյն պիտի , ինչպէս նաեւ
միւս սրտերուն ։ Ուր որ ալ ըլլաք , գեր-

մանական հողին վրայ թէ օտար երկիր-
ներ , զաղթային զօրներու թէ գիտա-
կան արշաւանքներու համար , յիշեցէք
միշտ եւ ամենուրեք ձեր գերման նա-
ւագի պարտաւորութիւնները ։ Ձեր նա-
խաձայրեն արդէն լաւ համարու վա-
տրկած են օտար երկիրներու մէջ ։
պահեցէք այդ համարը միշտ եւ հա-
ւատարիմ եղէք միշտ ձեր կայսրի եւ
հայրենիքին , եւ մի՛ մոռնաք թէ ձեր
ծնողներն ինչ սորվեցուցին ձեզ . կրօն-
քը ։ Այսպէս երջանիկ պիտի ըլլաք ձեր
պաշտօնին մէջ » ։

Ռ Ո Ւ Ս Ի Ա

Ջարն , իմանալով որ շահագէտներ
արմախքի անագին միջնորդներ ամբարտ
էին Ռուսիոյ արեւելեան նահանգներուն
մէջ , հրամայեց Մոսքուայի շահապէս
երթալ այդ կողմերն արմախք գնել չքա-
ւորներուն համար ։ մինչեւ 15 միլիոն
րուպլիի , եթէ շահագէտները չուզին ի-
րենց ասորները տալ ընդունելի գներով ,
Մոսքուայի շահապէս արտօնութիւն ունի
զրաւի տակ գնել իրենց ասորները ։

— Անդրկովկասեան երկաթուղիին (Պա-
թու-Քիֆիւս) վրայ պատահած արեւմտ
անցալ օր հաղորդեցինք , վերջէն եկած
տեղեկութեանց նախելով , իրարու դար-
նուող երկու հաւաքումները բռնկեցին ։
Կրճուի թէ ասոնցմէ մին կազ բեռացած
էր . վեց պաշտօնեայք սպաննուեցին եւ
երեք ալ վիրաւորուեցին ։

— Օտեսայէն եկած հեռագրերը կը ծա-
նուցանեն թէ նախահաղիստը ստանք է ։
ՅՕտեսա , ջերմաշափը զորոյն 18 աս-
տիճան վար է եւ Մոսկուա , 25 ։

Ա Ն Գ Ի Լ Ի Ա

Երեսիտիսանական ընդհանուր ընտրու-
թիւններէն առաջ , սեռերու հաւասարու-
թեան ընկերութիւնը որոշած է մեծ ցոյ-
ցով մը մէջանել նետել ինքզինքը , Մայիս
29ին համար կը կազմակերպէ կանանց ա-
հագին ցոյց մը որ պիտի գումարուի ի
Հայո-Բարձր քուէարկութեան իրաւունք
խնդրելու համար ։ Արմատական եւ ըն-
կերակարական բազմաթիւ ընկերութիւն-
ներ , իրենց արական անդամներով , պի-
տի մասնակցին այս նորօրինակ ցոյցին ։

— Կարեւոր եւ լուրջ ձեռնարկներ
կ'ըլլան ի Լոնտոն՝ հաշտութիւն մը յառաջ
բերելու համար իրանական կուսակա-
ցութեան երկու բաժանումներուն , Բար-
նէլեանց եւ հակաբարնէլեանց միջեւ , իր
կարծուէր թէ դժուարութիւնը վերջ պիտի
գտնէր անոր հեղինակին , Բարնէլի մահ-
ուամբը , Բայց անձնական այնչափ սա-
տիկ վէճեր տեղի ունեցած էին մէկ կող-
մէ Մաք Բարնէլի , Հիլի , Սէքսթըն , ՕՊ-
րիէն խմբակին եւ միւս կողմէ Բարնէլ
— Բէնտլի խմբակին միջեւ , որ հաշտու-
թիւնը չի կրցաւ կնքուիլ ։

Անկից ի վեր , Բարնէլեան տկար փոք-
րամասնութիւնը , թէպէտ բացառապէս
յաղթանակեց ի Ռուսթրոֆտի , իր ազդե-
ցութեան վերջին կեցողը , հակացած է
որ բոլորովին անհետանալու վտան-
գին պիտի ենթարկուի անուշադր եթէ յա-
մառի իր անհայտ քաղաքականութեան
մէջ եւ միւս կողմէ ըմբռնած է թէ իր
ներքին բաժանումներուն տեսարանն ինչ-
քան կը սղաճեայ Իրանայի դատին կը
հաւաստեն թէ մերձեցման համար լուրջ
ջանքեր կ'ըլլան եւ թէ մեծ հաւանակու-
թիւն կայ համաձայնութեան մը յանդեռ ,
որով երկու խմբակները պիտի կրնայ ձեռք
ձեռքի քայլել երեսիտիսանական յառաջիկայ
նստադիմանին մէջ , եւ միասին դիմա-

դրել ինքնօրինակեան թշնամիներուն՝
ընդհանուր ընտրութեանց առեւ ։

Յ Բ Ա Ն Ս Ա

Յրանալի առեւարական յարաբերու-
թիւններն իր դրացի ազգերուն հետ , հե-
տքհետեւ աւելի որոշ զգնով կը ճշդութիւն
Համաձայնութեան մը յոյսերը ի դերեւ
կրած են Ծանուցելու էինք թէ Ջուլիցերիա
խնդրել էր մէկ քանի փոփոխութիւն
մտցնել նուազագոյն սահմանին մէջ ։ Փը-
րանական կառավարութիւնը մերժումով
մը պատասխանեց ։ Այդ պատասխանը
կը դուշաւուէր ։ Յրանական կառավա-
րութիւնն ազատ չէ ուղարկել պէս բա-
նակցելու ։ Սորբոյարանը սահմանափա-
կած է անոր զօրակու տղապետութիւնը ,
եւ աւելորդ է բանակցել Յրանայի հետ ։

Ջուլիցերիայ կացութիւնը միեւնոյն է
Պեկինի , Հոլանտայի եւ Սպանիայ կացու-
թեան հետ , եւ ակնկրել է թէ շատ չան-
ցած Յրանաւ իր զէնք պիտի գտնէ ուղղ-
տիկ Պետութեանց դաշնակցութիւն մը ,
որ թերեւս աւելի ստիպել պիտի ըլլայ
քան կեղծոյնական երեք պետութեանց
անտեսական միութիւնը ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱԾԻՆՈՒԹԻՒՆ

Պատրիարքարանի վերաշինու-
թեան վրայ հետեւեալ յաւելուա-
ծական տեղեկութիւնները ստա-
յանք ։

Պատրիարքարանի նոր շէնքը
պիտի ըլլայ քարուկիր , քան սեւե-
րակալի եւ չորս ընդարձակ սրահով ։
Մեծ սրահ մը պիտի յատկացուի
Ազգային Ժողովին , ուրիշ երկու
սրահ կ'ընտանան ու Բարձրագին
Ժողովներուն , եւ մեծ դահլիճ մը
պիտի սահմանուի ընդունելութեանց ։

Պատրիարքին բնակարանը անջատ
պիտի ըլլայ Պատրիարքարանի շէն-
քէն ։

Պատրիարքարանը պիտի դառն-
ուի վանդակապատ պարտէզի մը
մէջ ։ Երեսիտեան հակոթութիւնն
յանձնուած է Աքնաուրեան Յովնան-
նէս Էփէնտիի ։ Իսկ շէնքին յատա-
կաձեւը պատրաստած է Աքնաուր
Յովնէի Էփէնտի ։

ՏԵՍԱՅՈՒԹԻՒՆ

Երեկ Արեւելք կը ծանուցանէ թէ
կրօնական ժողովին ատենապետն ու
Պատրիարքական փոխանորդ հայրն ,
ընկերակցութեամբ Պատրիարքարա-
նի գործակաւար Արքահայ Էփէն-
տի Սրբէնիկեանի , եւ Մայր եկեղեցւոյ
Թաղային Խորհրդին անդամներէն
Պօղոս Էքսերճեան եւ Նախիջ Գա-
րադաշ Էփէնտիները շարքով օր ու-
տիկանութեան Դուռն երթալով տե-
սակցել են ոտտիկանութեան նա-
խարարին հետ ։

Ա Յ Յ Ե Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Տ. Խորէն Պատրիարք նախըն-
թաց օր Դատական գործոց պաշ-

տանաւուն երթալով տեսակցու-
թիւն մը ունեցաւ Դատական գոր-
ծոց նախարարին հետ ։

Գարակէօփիկի եկեղեցիին ա-
ւագերէց Տ. Մարութ քահանայ
Ռափայէլեան վանահայրաւ ըլ . ա-
ռաւ օտ . օծման եւ յուզարկաւորու-
թեան հանգէսը պիտի կատարուի
պսոք Ժամը 3ին Գարակէօփիկի
եկեղեցւոյն մէջ ։

Այսօր մեր առաջին երեսին մէջ
Մշակէն Կ'արտասուենք խմբագրախա-
նած մը որով Պ. Դրօպր Արքունի հա-
մառու կերպով կ'ամփոփէ թէ Մշակ իր
քանի տարուան գոյութեան մէջ ինչպէս
կրցած է համարաշխարհին գոյացնել Ա-
րարտ Կովկասեան հայոց միջեւ կրթա-
կան , կրօնական , գրական խնդիրներու
համար ։ Այժմ ի Ռուսիա դպրոց մը կայ ,
որ այդ կրթական , կրօնական , գրական
խնդիրներու մասին ունի որոշ ու յատուկ
ուղղութիւն մը զոր Մշակն ստացած է ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնի հրապարակը անփոփոխ
է ։ Օսմանեան արժէթուղիները հա-
տատուն են , իսկ հելլենականները
կէս միութիւն աւելի ինկան ։ Ռու-
սականները հատատուն են եւ 3/4 եւ
1/2 վրայ դրած են թէ ի Լոնտոն եւ
թէ ի Պեկին ։ Բարիկի հրապարակը
խաղաղին ձգտում մը ցոյց կուտայ ,
բայց զէպի բարձրացում եղած շար-
ժումը զօրաւոր չէ եւ չէ շարունակ-
ուել պոլիվալին վրայ ։ Սպանիա-
կան չորս առ հարիւր որ յունուա-
րի սկզբը 63 1/2 էր եւ տասը օր յի-
սոյ կը կտրուէր 2 փոքր , հիմա կա-
մաց կամաց վրայ կը դրէ եւ նախըն-
թաց օր կը գոցել ի 64 ։

ՂԱՂԱՅԻՈՅ ՊՈՐՍՍ

(14 Յունվար)

ԸՆԹԱՅԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ	
Երեք ամիս Լոնտոնի վրայ	109 3/4
Յարիւրի վրայ	23 05
ԲՕՆՍՈԼԻՏԷ	
Երեկ առաւել բացուեցաւ	20 9
Երեկ երեկոյ գոցուեցաւ	20 7
ԹԱՂԱՅԻՍԹՈՒՆՈՒՆ	
Երեկ երեկոյն	77 7
ԸՆԹԱՅԻՔ ԱՐԺԵՂԱՐՈՑ	
Փոխաւորութիւն Սեւի	44 3/4
Յարիւրի վրայ	25 3/4
Յարիւրի վրայ	20 7
ԲԱՅԵՆԵՏՈՒՄ	
Բոսնիայ երկաթուղի	Ֆր. 68 3/4
Բոսնիայ	տոկ620 —
Ռեփի	15 26

ԸՆԹԱՅԻՔ ԴՐԱՄԱՆՑ	
Օրմ . Ուել	400
Մէքի	108 13
Պեչի	101 10
Միլի	97 30
Թաթի	22
Տիւ . Ղ . Սիւրի ..	7
20 Ֆր. Զոյ	87 02
Սիւրի	109 20
Մարք . Ղ . 107 ..	—
Խաթի	39
Քրիստի	51 05
Բոսնիայ	9 30

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Հանրային կրթութեան նախարարու-
թիւնը հետեւեալ պաշտօնական ազգը հը-
րապարակել տուած է թուրք լրագրերուն
մէջ ։

Թէ՛ մայրաքաղաքի եւ թէ՛ դա-
ւաններու մէջ , այսուհետեւ խստիւ
արգիլեալ է , առանց նախապէս հը-
րամանագիր առնելու , դպրոց հա-
տառել , բանալ , շինել կամ ու եւ
չէնք մը դպրոցական ձեւի մը վե-
րածել ։ Հակառակ պարագային մէջ ,
պիտիքն առանց պաշտօնապէս հրա-
ման ստանալու , երբ նոր դպրոց
մը կը բացուի կամ հասարակ շէնք
մը դպրոցի կը վերածուի , պէտք է
խաղի փակել զայն եւ երկրորդութեւ
ի . Դրան խմբակն ։

Ասկէ առաջ առանց պաշտօնա-
կան հրամանագրի բացուած դըպ-
րոցը առ հասարակ պարտին , որոշե-
լի պայմանաժամով մը միջոցին , պաշ-
տօնական հրաման ստանալ . ի լրումն
պայմանաժամով , առանց հրամա-
նագրի դպրոցը պիտի փակուին , եւ
օրինաց տրամադրութեան հակառակ
վարտողներու նկատմամբ , Հան-
րային կրթութեան օրինաց 129րդ
յօդուածին համեմատ , հարկաւոր
անօրինութիւնն ի դորձ պիտի դըր-
ուի՝ կայսրական հրովարտակով ։
Այս որոշումներ ներքին գործոց նա-
խարարութեանն բոլոր նահանգներու
կուսակալներուն եւ Հանրային կրթ-
ութեան պաշտօնեայներուն հա-
ղորդուած են ։

Ինչպէս կը հետեւի այս որոշու-
մէն , նոր դպրոց բանալ , դպրոց հիմ-
նել կամ շէնք մը դպրոցի վերա-
ծել բացարձակապէս արգիլեալ է ,
առանց՝ յիշեալ յօդուածի տրա-
մադրութեան համեմատ՝ պաշտօնա-
պէս հրամանագիր ստանալու ։ Ասկէ
առաջ թէ՛ մայրաքաղաքի եւ թէ ա-
րտարձանայ մէջ առանց հրամանի
բացուած դպրոցի դպրոց կան , ան-
խորտր բոլորն անօրէնք , հիմա-
դիրը եւ խնամակարը այս պաշտօնա-
կան ազգին թուականէն մինչեւ մէկ
ու կէս ամիս Հանրային կրթու-
թեան պաշտօնատունը գիմելով պար-
տին հրամանագիր ստանալ . ապա
թէ ոչ , յիշեալ թուականէն ետքը ,
կայսերական հրովարտակով վաւե-
րացուած բարձրագոյն որոշման եւ
Հանրային կրթութեան Օրինաց
129րդ յօդուածին տրամադրութեան
համեմատ , այս օրինակ դպրոցը
բացարձակապէս պիտի փակուին ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կոստանթին Մեծ-Կոստանթին
լուրն անկելով , վիճ . Սուլթանը ցաւա-
կութեան հետադիր զրից Ջարնի , ու
նոր հօրեղբայրն է հանգուցեալը , եւ Յու-
նաստանի արքայական ընտանեաց . մեծ-

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (16)

ՄՆԱՍՔԱՆՈՎԻ ԻՐԻԿՈՒՆԸ

(ՊԱՏԿԵՆԵՐ)

Այ ինչ ընէ . ընկեր է՛ պիտի քա-
չի . Յաջորդ իրիկունն ալ ելայ այդ նոր
բարեկամուհուս տունը այնցնութեան զը-
նացի . բայց անգաղար օրիւտ գողի մէջ
էր , մի գուցէ տիկին վառվառէի հեռա-
ւոր ազգականութիւնէն մէկը եւնի դար ,
ու ինձ յաջորդ իրիկունը բռնի իրենց
տունը թէյ խմելու հրաւիրել . Բարե-
բախտաբար մարդ չեղեցաւ ։ Տան մէջ
իրմէն ու իր աղջիկէն գատ ոչ ոք չը տե-
սայ ։ Աղջիկը՝ օրիորդ Շողեր՝ իր մօրն ու
յունիկէն մանկեանէն էր ու կըր , եւ
նորայէս ալ պար , Սա թէնեւ մօրը չափ
չէր կոտորուել , բայց զորա փոխանակ
ստիճականէն շատ աւելի զգուշութեամբ
հաւած էր ։ Սա ալ թէնեւ միւս բարե-
կամուհուս աղջկանը պէս տարիքը ան-
ցուցած էր , բայց նորա նման քանակչորս

զուռները դեռ չէր ծեծեր . եւ սորա քըն-
քընթիւններն ու հողատարութիւնները
նորէն տանելի կը լինէին , եթէ քիչ մը
աւելի երկայն , քիչ մ'ալ աւելի քնքուշ
լինէր ։

Օրիորդ Շողեր՝ իր ձեռքերը ինձ թէյ
բերաւ . եւ տալու ատեն ամօթխած զըպ-
տով մը ինձ նայեցաւ ճակատի տակէն ։
Այդ հայեացքն ու այդ ժպիտը աչքերէս
քօղը պատեց , եւ վարկենաբար ըմ-
բռնեցի այդ համակրութիւններու , այդ
հաւաքներու , այդ քնքուշութիւններու
ներքին պատճառը . Նոքա իրար ձեռքէ
փխացու կը խլէին , եւ այս բոլորը պար-
զել էի արդէն , երբ դեռ բաժակին կէտը
չէի խմած . սակայն ոչինչ չցոյցնելով
մնացած կէտն ալ խմեցի , այլ եւ երկ-
րորդ բաժակը , ու սիրով հրամարեցայ ։

Ահա՛ այս կերպով սկսաւ իմ յարա-
բերութիւնն իմարտնը ծանօթացած բա-
րեկամիս հեռուոր ազգականի հետ .
Թատրոնը ծանօթացած բարեկամիս հե-
ռուոր ազգականին հեռուոր ազգականի
հետ . եւ իմարտնը ծանօթացած բարե-
կամիս հեռուոր ազգականին հեռուոր
ազգականին հեռուոր ազգականի հետ . . .
օ՛ք , ըբրանեցայ ։

Մնա-բարովիս իրիկունը Պարոն Սըմ-

բատի պարտէզին գուռն եւնելուս պէս՝
գիմեցի շիտակ Գալլակիրե

դուրսը Յունաստանի թագուհի հայրն էր։
Պաշտօնական կերպով — Վճարելի ա-
տենին անդամ անուանեցաւ։ Մէջան է-
ֆէնտի, նախագահ վերաքննիչ ատենի
Հուգուրի ճիւղին։

Վերաքննիչ ատենին Հուգուրի ճիւղին
նախագահ անուանեցաւ։ Նոյն ատենի ան-
դամներէն է ֆէնտի, անդամ ատեւ-
արական դատարանի երկրորդ ճիւղին։

Առեւտրական դատարանի երկրորդ
ճիւղին անդամ անուանեցաւ Քէմալ պէյ,
նախագահ վերաքննիչ ատենի պատմա-
կան ճիւղին Պրէմիէր։

Պատմական ճիւղի Այնթապի Օսմանիէ
պատմական պարտական Ռուսիայ կայսր
արքունիկայ նախարար կոմս Վարդանուշ
Տաշքուլի։

Նորայէս այլ եւ այլ կարգի պատուա-
նըշանք՝ Ռուսիայ արքունիկայ եւ այլ պաշ-
տօնէից։

Առաջին կարգի Շէֆազաթ Ռուսիայ
կայսր արքունիկայ նախարար Վարդանուշ
Տաշքուլի կոմսին կոչով։

Հէնչուլիէն իշխանը երկուշարթի օր
մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն։

Իսթանբուլ քաղաքի երկուշարթի օր
պաշտօնական համադրեցաւ Ռ. Գուրու
գնաց, եւ փոխարեւոյ յայտնութիւն տը-
նաւ նախարարաց։

Ենթին. Սահաթի Պաշտօնական Ռեբլի
կը ծանուցանէ թէ ապստամբներն որը
գրաւած էին ամուր դիրքեր ի Հէքի, Սա-
նաան Զի ժամ հետ, յաղթուել են կայ-
սերական զինուորներէն եւ ցրուեցան ե-
ղած են։

Հէքի եւ Ամարի միջեւ գտնուող բո-
լոր ցեղերն հպատակել են զինուորական
իշխանութեանց։

Բաղադրական բաղադր օր կայսերական
իրաւունքի պիտի հիմնուի ի Պոլսի ընդ
հովանաւորութեամբ Նորին կայսերական
Վահապետութեան, պիտի ղեկավարի ի
Պէշիկթաշ կայսերական անձնական գնա-
ծուն կալուածներէն միոյն մէջ, 60,000
դրուշ արդէն ծախսուած է այդ կալուածի
կահաւորման համար։

Ուսման ընթացքը պիտի տեւէ երեք
տարի։ Այդ զարգացման մէջ պիտի ընդու-
նուին միոյն Միւլքիէի եւ կալաթա Սա-
րայի Լիւթին ամէն տարուան շրջանաւարտ
ներէն անոնք միայն որ «քաջալաւ»
առած են։ Բաղադրական դպրոցէ վկայա-
կան օտարացող պիտի մտնեն զիւսանող-
ական ասպարէզին մէջ։

Բաղադրական Բաղադր քաղաքի առողջա-
կան վիճակը չէ լաւացած։ Նախընթաց օր
բժշկական խորհրդակցութիւն մը տեղի
ունեցաւ։

Ձեռքով արուեստահանդէսին հա-
մար ապրանքներն հասնել սկսած ըլլա-
լով, Արուեստահանդէսի յանձնաժողովը
նախընթաց օրը գումարուեցաւ ընդ նա-
խագահութեամբ հարապիսի շինութեանց
նախարարին եւ խորհրդաց այդ ապրանք-
ները պահելու համար միջնորդ մը հա-
տառուով մասին։

Թիֆլիսի եւ հիւսիսային վարչու-
թեան խորհուրդի անդամներն շատերը
բարձրագոյն Դրան տեղեկագրեր տուած
ըլլալով, պետական խորհուրդի անդամ
Բէֆիզ պէյն յանձնուած էր քննութիւն
բանալ պատմուած երկրութեանց մասին,
Բէֆիզ պէյն վճարած է թէ պատմուած եւ
ղեկութիւնները պէտք է քննութեան են-
թարկուին, Կրտսէ թէ այդ քննութեան
հետեւեալով փոփոխութիւնը պիտի ներ-
մուծուին վարչական պաշտօնէից մէջ։
(Մեքիէօս)

—Օրդոն— դատարանին նախագահ հա-
ճի Նազուկ Էֆենտի իր պաշտօնին մէջ
ընդունաւ գործած ըլլալուն համար ութ
ամիս բանտարկութեան դատապարտուե-
ցաւ։ Ասիէ զատ չպիտի կրնայ հինգ տա-
րի պետական ծառայութեան մէջ մտնել։

—Էսթանբուլ— Պարսկական զեւ-
պանք վարձած է ամառուան համար ի Պէօ-
լիւք տէրէ Գէորգ պէյի ետըն։

—Թէրանէի Կէֆէի չոգենաւը երէկ
սպայ մը եւ 25 զինուոր առած գնաց ի
Կիլիկիոյ խրատ Ալի-սափա-փաշա շո-
գենաւն աղաւթու։

—Ի Սիւսի— անցեալ օր պատահած
հրդեհին, Սպարապետութեան երկու պաշ-
տօնականը եւ նիւթասպայ մը աւելի կամ
նուազ ծանրապէս վիրաւորուել են։ Բը-
ռնկած տունէն փեղի մը ինկեր է Թեր-
հանէի ջրհանկիւնը շոխտի հրամանա-
տար Մէհմէտ փաշայի թեւին վրայ։

—Վանի— Պարսկական զեւ-
պանք օր պիտի ուղարկուի դէպի պաշ-
տօնավայրը։

—Քիւրդ— Ի Քալիֆէ (Պէրսիէի նա-
հանգին մէջ) քուրդայի քանի մը դէպք
պատահել են։

ԴԵՍ ՈՒ ԴԵՆ

ՀՐԱՌՈՒՄԻ. Հոգաբարձուսն ալ կ'սկսի
սուեւորիլ. անոր երիտասարդութեան
յայտարար նշանները քիչ քիչ կ'անհետա-
նան ժամանակին հետ։

Արդէն քանի հատ գործօն վիճակ
ունեցող հրաբուս ունիւր. Վեռուլ,
Հեքալ, Եսմա, եւ ուրիշներ Ասիոյ եւ
Ամերիկայի մէջ։ Հրաբուսներ ալ կը
գտնուին ինքնազգային կողմերուն մէջ։

Սակայն մարած հրաբուսներու թիւը
չատ է. անհամար են թուով երկրի լեռ-
նաբլուրներն մէջ տեսնուած հրաբուս-
ները եւ լավաներու հոսքերը։ Շատ տե-
ղեր ալ ջուրը ծածկած է. ինչպէս է
Մեհալ ծովը, որ կը ծածկէ Սոգոմի եւ
Գոմուրի վերջին բնակիչները։

Պրոտոնական հսկայ ալիստութիւն-
ներէ մնացած այս նշանները ցոյց կու-
տան թէ, հոգաբարձուս արդարեւ ժամա-
նակ մը կորովի եւ աշխոյժ երիտասարդ
մը ըլլալէ ետք, այժմ կ'սկսի դաճալ
դաճալ ծերունի մը։

Անցեալ օր եւրոպական թերթ մը
կ'ըսէր թէ քաղաքակրթութիւնը կը ներ-
գործէ երկրի բազմին վրայ ֆիզիքական
տեսակետով։ Երկրաբան պէտք չկայ,
իրականութիւն է այս։

Հաշուեցէ՛ք այն միւս փոփոխութիւն-
ներն, որը յառաջ եկան երկրի մէջ, կը
մարդս քաղաքացիներէ զուրս եկաւ. լեռ-
ներ հարկութեան, գետեր ցամաքեցան,
նորեր կազմուեցան, հողը կրկն բարձր-
դիմի յեղաշրջութիւններ պարզապէս մա-
կուեցան։ Բազմաթիւ անասնոց սե-
րունքներն անձնապէս եւնի. եւնի. Ան-
կարելի է ուրանալ թէ տըք իրենց հա-
մեմատական ազդեցութիւնը չ'ունեցան
երկրի ընթացական վիճակին վրայ։

Բազմաթիւութիւնը կը ծերացնէ եր-
կրը արագօրէն, վառնիլ հրաբուսը կը
պարկէ հետզհետէ. պատմութեանց մէջ
հազուադէպ են դարձուելու բոլորքմանց
յիշատակութիւնները։

Ինչո՞ւ այս դադարում։
Երեւակայեցէ՛ք թէ այն օրէն ի վեր,
յորում հանքածուլը սկսաւ գործածուիլ
իրը սատար չարժիչ զօրութեան, իբր
վառնականութիւն, որքան արագօրէն քանուե-
լով։

գնաւ երկրի այդ կենսատու երաններն,
որոց զորք հուրին եւ ալ հանքային նիւ-
թերու օժանդակութեամբ կը մտնէին հը-
րաբուսները։

Մի՞ մոռնա՞ք նաեւ նաւթերը. Գալի-
ֆոսֆորայի, Դանասայի, Պարսկաստանի,
Իտալիայի, Յարանայի մէջ բացուած
նաւթանոցները կը քաշեն շարունակ երկ-
րաբանական հրային նիւթերն ի վնաս
հրաբուսներուն։

Հապա արդէն ջրհանքները, որք
մինչեւ 550 մէթր խորութեամբ կը պղզ-
ուին երկրագոյնի մարմնին մէջ։

Հրաբուսային դրութեան մէջ ջուրը մեծ
դեր կը կատարէ. վառնիլ ստորերկրայ
խաւերուն մէջ վերութեան զօրութեան
հանդիպելով կը գոլորշիանայ, եւ ան-
գին ուժով դուրս կը նետէ հանդիպած
առարկաները։

Եւ այդ ջուրը, հրաբուսներուն էական
տարրերէն մին, կը ծծուի միշտ արդէնս
ջրհանքներու միջոցաւ, քաղաքակրթու-
թեան նախաձեռնութեամբ։

Այսպէս, քանի հանքածուս, նաւթ
եւ ջուր կը քաշուին երկրի սրտէն, նորա
անկումը կ'երազի, վառնիլ կը մարին
եւ կ'անհետանան հրաբուսները, հողա-
գործին կենաց վերջին նշանները։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Բեղարուրի, 25 յունուար

Կոստանդին- Նիքոլայովիչ մեծ-գուր-
աւ մնաւ կէս գիշերին։

(Հանդուցեալը ծնած էր 1827 ին. Նի-
քոլայ կայսր երկրորդ մանչ զաւակն էր,
կայսերական նաւատորմին մեծ-ծովալոր
էր եւ անոր վերակազմութեան համար
մեծապէս աշխատած է։)

Լոմառն, 25 յունուար

Ի Բոգոմոնայի նոր երեւոյթանի մը ընտ-
րութիւն կատարուելով փոխանակ Լորտ
Հարդիկոյնի, որ Լորտերու ժողովն ան-
ցած է, Կլատորնեան Պ. Մէլլըն ընտ-
րուեցաւ 1122 ձայնի մեծամասնութեամբ
իրեն հակառակորդ միութեանական Պ. Պը-
րուքի վրայ։

(Վերջին ընտրութեան մէջ, միութե-
նական Լորտ Հարդիկոյնի 3,949 զէմ
5,399 ձայն չաճած էր։)

Սոֆիա, 25 յունուար

Պ. Սոմալուրովի վիճակը զոհարու-
ցել է Գիշերը թեթեւ տենդ մը երեսն
եկաւ, բայց հիւանդը լաւ քնացաւ։ Դրն-
տակը դեռ հանուած չէ. կը կարծուի որ
սրտանքին երկու ոսկորներուն մէջ տեղ
տեղաւորուած է. Այսօր հեռագրուեցաւ
Բրոֆ. Պիլլորթի ի վնասն որպէս զի գայ
Հաւանքին վաղը հասնի։

Սանդիա, 25 յունուար

Միացեալ Նահանգներու կառավարու-
թիւնը Ձիւրի կառավարութեան ուղղեց
բացարձակ վերջնական մը, յայտարարող
թէ զիւսանողական ամէն յարաբերութիւն
պիտի խղէ եթէ զեկտեմբեր 11 թուա-
կանով իրեն ուղղած հեռագրին նախա-
տական քաղաքակրթութեանը ետ չաճէ։

Նիւ-Եորք, 25 յունուար

Կառավարութիւնը չորս վաճառարած
նաեւ վարձեց՝ զորք եւ ուսեալ փոխա-
րելու համար եթէ պատերազմ ծագի Ձի-
լի հետ։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Թ. ՍԱՆՃԱԳՃԵԱՆ

Մեծ Փողոց Բերայ, Հայկ. Զարգ

Երեւելով, Հինգ վայրկեանէն ճանապարհ
պիտի ելլեմ. փոստի սպալակը մեր դրան
առաջ պարտաստ ինձ կ'ըստատէ. ես
զործերս, բարեկամներս, ամէն ամէն բան
թողուցի Ձեզ ու Ձեր յարգելի մօրը վեր-
ջին միաս-բարովս ըսելու համար...
Շնորհ, օրիորդ, ժամանակը կ'անցնի
եւ այս բոլորը անյիշան պողպատի ա-
րագիւտութեամբ մը արտասանեցի, ու
ըսածս ալ անպէս ձեռքիս, ոտքիս ու
ամբողջ մարմնիս շտապողական շար-
ժումներով զարգարեցի, որ խնդը աղ-
ջիկը վարանած ներս վազեց մայրը կան-
չելու. իսկ ես դրան մէջ կանգնած այն
վայրկեանէն միայն զրի, որ օր մը չէ
օր մը իմ զերանանական տաղանդս բնի
վրայ փորձեմ։

Բացեցաւ հիւսիսային կողմը ու
երեւալ տիկինը. կը զրոյրուելով մօտեցաւ
ինձ. ու ձեռքը մեկնեցաւ։

—Ներս չ'ունէ՞ք. այս ինչ է, բա-
ցաղանկը արագ ու իր զիւրի շարժում
զձերու վրայ ժպիտ մը խաղցնելով։

—Ձեմ կ'ըսար, Տիկին։

—Այդ ինչ ըսել է։

—Անկարեւոր...
—Կը կատակէ՞ք. ներս հրամայեցէ՛ք.
դուցէ հիւսիսային կը քաշուի. օ, ամե-

նեւին հոգեկանի մի՛ ընէք. բոլորն ալ իմ
սրտային ազգականներն են, թէեւ հե-
ռաւոր։

—Սիրտ դող ելաւ։

—Վերապէս թէ կ'ուզէք միւս սեն-
եակը հրամայեցէ՛ք, շարունակեց նա ձեռ-
քով դուռ մը ցոլցնելով։

—Ո՛չ, նեղութիւն մի՛ քաշեք, վրայ
բերի ես. չկրնայուս պատճառը արդէն
օրիորդին բացատրեցի. այս վարկեանիս
ճանրայ պիտի ելնեմ։

—Ո՛ւր, հարցուց նա աչքերը լայն
լայն բանալով։

—Պիլիս, եւ եկած եմ Ձեզ ու օրի-
որդին հրաժեշտի ողջոյն տալու. առանց
այդ սուրբ պարտականութիւնս կատարե-
լու. երեւանէն մեկնել չեմ կրնար. կը
հաւատամ, որունք ամէն բան տակն ու
վրայ ձգել ու Ձեզ մօտ եմ եկել վերջին...
կ'ըսէի ես նոյն արագութեամբ ու նոյն
շտապողական շարժումներով, երբ տի-
կինը «վերջին» ի վրայ ինձ ընդունեց։

—Շատ չորհրդակա եմ. այդ ձեռք-
դաճակութիւնն է, ըսելով. սակայն
այնպիսի ձայնով մը, որ իր դէմքէն ալ
պարզ էր։

—Է՛, ուրեմն մնա՛ք բարձր, ըսի ես
ձեռքս մեկնելով, Տիկինը ձեռքս բռնեց։

ԸՆԿ. ՕՍՄ. ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ Ի ՍՈՒՐԻԱ

Գ Ի Ծ

ՊԵՐՈՒԹ-ՇԱՄ-ՀՈՐԱՆ

(ՊԵՐՈՒԹԷՆ ՇԱՄԻ ՃԱՄԲՈՒՆ ԿԵՐԱՐԱՆԱՓՈԹՈՒՄԸ)

Ընկերութեան կեդրոն՝ Պէրութ.—Վարչութեան կեդրոն, 88, փողոց Սէն-Լազար, Բարիզ

ԴՐԱՄԱԳՈՒԹ 40,000,000 Ֆրանք, 20,000 ԲԱՄԵՆԺՂԹԻ ԲԱՄԵՆՈՒՄԸ

ՀԱՆՈՒՄԸ

500 Ֆրանքուս 120,000 ՊԱՐԱՏԱՐՄԻ, 3% ՏՈՎՈՍԱՐԵՐ

ՏԱՐԵԿԱՆ 15 Ֆրանք ՏՈՎՈՍ ԲԵՐԵԼՈՎ

Ամէն տարւոյ յունուար 1ին եւ յուլիս 1ին վճարելի 7.50 Ֆրանքնոց
կարոններով, յետ տրոց բարձման։

ԱՄԲՈՂՁ ՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ պիտի հատուցուի 90 տարուան մէջ, իւ-
րաքանչիւր պարտատուին 500 Ֆրանքի, սկսեալ ի 1 յունուար 1893։

Վճարահանութիւնը տեղի պիտի ունենան ամէն տարի Դեկտ. 15ին։

ՀԱՆՈՒՄԸ

500 Ֆրանքուս 120,000 ՊԱՐԱՏԱՐՄԻ, 3% ՏՈՎՈՍԱՐԵՐ

ՏԱՐԵԿԱՆ 15 Ֆրանք ՏՈՎՈՍ ԲԵՐԵԼՈՎ

Ամէն տարւոյ յունուար 1ին եւ յուլիս 1ին վճարելի 7.50 Ֆրանքնոց
կարոններով, յետ տրոց բարձման։

ԱՄԲՈՂՁ ՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ պիտի հատուցուի 90 տարուան մէջ, իւ-
րաքանչիւր պարտատուին 500 Ֆրանքի, սկսեալ ի 1 յունուար 1893։

Վճարահանութիւնը տեղի պիտի ունենան ամէն տարի Դեկտ. 15ին։

Այս փոխառութիւնը սահմանուած է՝

1. Պէրութէն Շամի արդի ձամբան երկաթուղիի վերածել հանդերձ
երկայնամեքով, որոց շինութիւնն իբր 260 քիլոմետրի կը հասցնէ ամբողջ
ձամբան։

2. Գրաւի փոխարէն 5,000,000 Ֆրանքի փոխատուութիւն մը ընել
Պէրութի Նաւահանգստին, Գարալներուն եւ Մթերանոցներուն Ընկերու-
թեան, որպէս զի աւարտէ իր շինութիւնները։

Կարոններուն եւ վճարահանութեամբ եղած պարտատուներուն վճարումը տե-
ղի պիտի ունենան։

ԲԱՐԻ-ԼՈՒՆ-ՄԵՏԻԴԻՍԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
88, Սէն-Լազար փողոց.
Ի ՔԱՐԻՁ ՕՍՄ. ԿԱՅՄ. ՊԱՆՔԱ, 7, Մէյքապէր փողոց.
ՍՈՒՐԻԱՅԻ ԺԵՆԵՐԱՆ, 54, Բառլան փողոց.

ԱՅՍ ՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՐՏԻՐ

ՀԱՆՄԱՆ ԳԻՆ 295 Ֆրանք

ՀԵՏԵԻՆԱՆ	Ստորագրուած պահուսն	Ֆրանք 50
ԿԵՐՊՈՎ	Փետրուար 1 էն 15	» 45
ՎՃԱՐԵԼԻ	Ապրիլ 15 էն 30	» 100
	Յունիս 15 էն 30	» 100

Ստորագրուողները կրնան փետրուարէն եւ անկէ յետոյ կանխաւ կատարել ամ-
բողջ մասնական վճարումները, 3 % տոկոսի մը օգուտով։ Այն ստորագրողը որ փե-
տրուարի մէջ իրենց պարտատուներն ամբողջովին վճարեն, պիտի օգուտին իւրա-
քանչիւր պարտատուին վրայ 2.50 Ֆրանքի զեղչէ մը։ Հետեւապար, պարտատուս
մը որ ամբողջովին կը վճարուի փետրուարի մէջ, պիտի բռնէ 292.50 Ֆրանք, որով
դրամին չափն պիտի ընէ իբր 5 % %, առանց հաշուելու զիւսմանին բռնէր։ Ամ-
բողջովին չի վճարուած պարտատուներուն վրայ 1892 յուլիս 1ին արուելիք տոկո-
սը համեմատական պիտի ըլլայ կատարուած մասնակի վճարումներուն եւ պիտի
պակեցուի վերջին պայմանագրով։

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԵՏԻ ԲԱՑՈՒՆ 1892 ՅՈՒՆԻՎԱՐ 15/27 ՉՈՐԻՔՈՒՄԸ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՒ Ի ՊԵՐՈՒԹ ԾՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՄԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Եթէ խնդրանքները հանման ամբողջ գումարէն տուել ըլլան, ստորագրուած
գումարներն համեմատական նուազման մը պիտի ենթարկուին։

ՎԵՅԵՐՈՒՄ ՄԱՍՍ-ԲԱՐՈՎ

Փողոցը գտնուելուս պէս ժամը նա-
խացալ, 5 ժամուը կը անցը, ժամէ մը
միջեւ եւ կ'սկսէր, մինչ եւ դեռ երեք
տեղ ունի այցելելու։ Սկսալ շտապել,
բայց անշուշտ ո՛չ զէպի մեր տունը, ուր
ինձ կը սպասէր ձիերը լծած փոստի սալ-
լակը, ալ ճիշդ սորա հակառակ կողմը
դէպի Պ... ունեւոր տունը։

Պ... ունեւոր բուն թիֆլիսցի էին ու
հարուստ։ Այս ընտանիքի անունն ու հա-
րստութիւնը դիմած էր Պ. Ալիքսան
Յովհաննէսեան Պ... եանց, որ ռուսա-
կան զինուորութեան մէջ պատժու
անտանձնա՞ծ վայրկեանին դարձեր էր Ալեք-
սէյ Իվանիչ Պ... ու։</

